

GAZETE HABERLERİNE YANSIYAN SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARI 2001-2011

Hazırlayan:
Aslı Ünal*

Veri Girişleri**:
Hülya Tırnakoğlu
Cansu Karadan
Nihan Yazgan

* 16. Bireysel Silahsızlanma Ödüllü "Yurttaşlık Bilinci ve Ayrımcılığın Önlenmesi" Yarışması İkincilik Ödülü sahibi

** Yaz döneminde Umut Vakfı'nda gönüllü olarak çalışan üniversite öğrencileri

GAZETE HABERLERİNE YANSIYAN SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARI 2001-2011

Bu çalışma, çeşitli haber kaynaklarından elde edilerek oluşturulan “Umut Vakfı Arşivi”nde yer alan, silahlı şiddet olaylarına ilişkin haberlerin istatistiksel analizinden oluşmaktadır. Veriler 2001 yılının son 7 ayından, 2011 yılının ilk 6 ayına kadar olan bir zaman dilimini kapsamaktadır. 10 senelik bir zaman aralığını içermekte olan toplam 4625 olayın analizi yapılmıştır.

Haberler mağdurun ya da mağdurların cinsiyeti ile saldırıda bulunan kişi ya da kişilerin cinsiyetine, olayın oluşuna etki eden faktörlere, olaydan etkilenen mağdurların ve saldırıda bulunan kişilerin sayısına, bunlar arasındaki ilişkiye, olayda kullanılan silahın türüne ve olay yerine göre kategorize edilerek analiz edilmiştir. Ancak haber kaynaklarından yararlanılarak elde edilmeye çalışılan verilerde boşluklar olduğu ve bunların “bilinmeyen” olarak ifade edildiği görülecektir. Bunun nedeni, gazetelere yansıyan haberlerin, olaya ilişkin detayları vermemesi ve olayın tamamına ilişkin bilgiyi içermemesidir. Ayrıca, haberlerden elde edilen verilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin tamamen haber kaynağına ait olduğunu da belirtmekte fayda vardır.

“Yaşanılan şiddet olayı” deyiminden, gazetelere yansıyan haberler anlaşılmalıdır. Gazetelere yansımamış ancak yine de yaşanan silahlı şiddet olaylarının varlığı gözden kaçmamalıdır. Burada analizi yapılan silahlı şiddet olaylarının yalnızca gazetelerde yer alan haberlere dayanılarak analiz edildiği dikkate alınarak rapor değerlendirilmelidir. Mağdur deyiminden silahlı şiddet olayından etkilenen, diğer bir deyişle olay sonucu yaralanan ya da ölen kişiler; silah deyiminde ise ateşli silahlar ve bıçak anlaşılmalıdır.

Araştırma betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır; veriler SPSS 18 programı ile analiz edilmiştir.

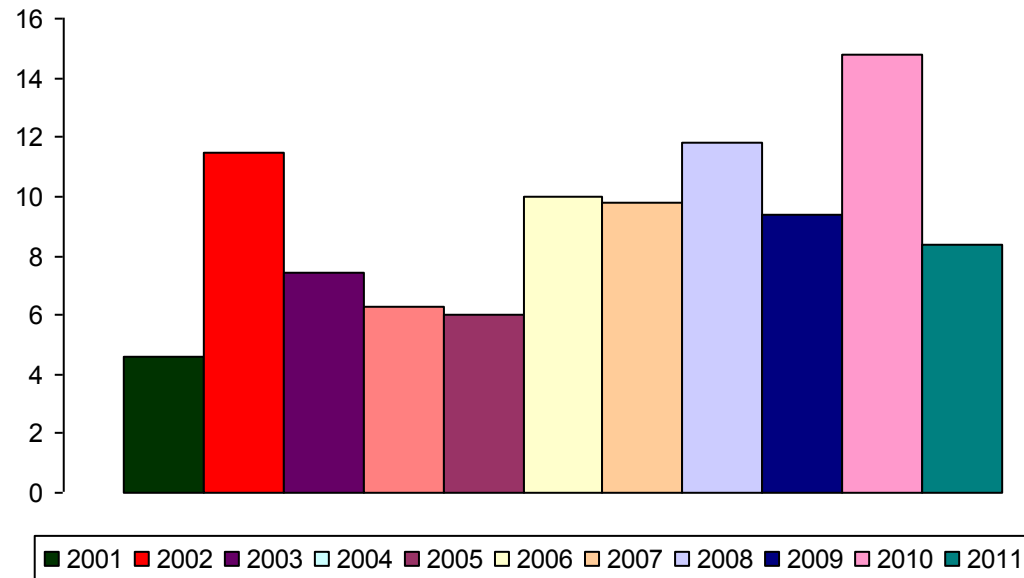
ARAŞTIRMA BULGULARI

1. SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARININ MEYDANA GELDİĞİ YIL ve AYA GÖRE DAĞILIM

Verilerden elde edilen bilgiye göre, %14,8'lik bir dağılımla en fazla 2010 yılında silahlı şiddet olayının meydana geldiği görülmektedir. En düşük sıklıktaki şiddet olayları %4,6'lık bir dağılımla 2001 yılında yaşanmış gibi gözükse de, bu yıla ilişkin son 7 ayın haberlerinin değerlendirildiği dikkate alınmalıdır. 2011 yılının ilk 6 ayı (%8,4) ile 2001 yılının son 6 ayı (%4,3) karşılaştırıldığında, 2011 yılında yaşanan şiddet olaylarının neredeyse 2 kat daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 1: Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Yıllara Göre Dağılımı

YIL	f (FREKANS)	%
2001	213	4,6
2002	531	11,5
2003	340	7,4
2004	291	6,3
2005	276	6,0
2006	464	10,0
2007	455	9,8
2008	545	11,8
2009	436	9,4
2010	684	14,8
2011	390	8,4
Total	4625	100,0

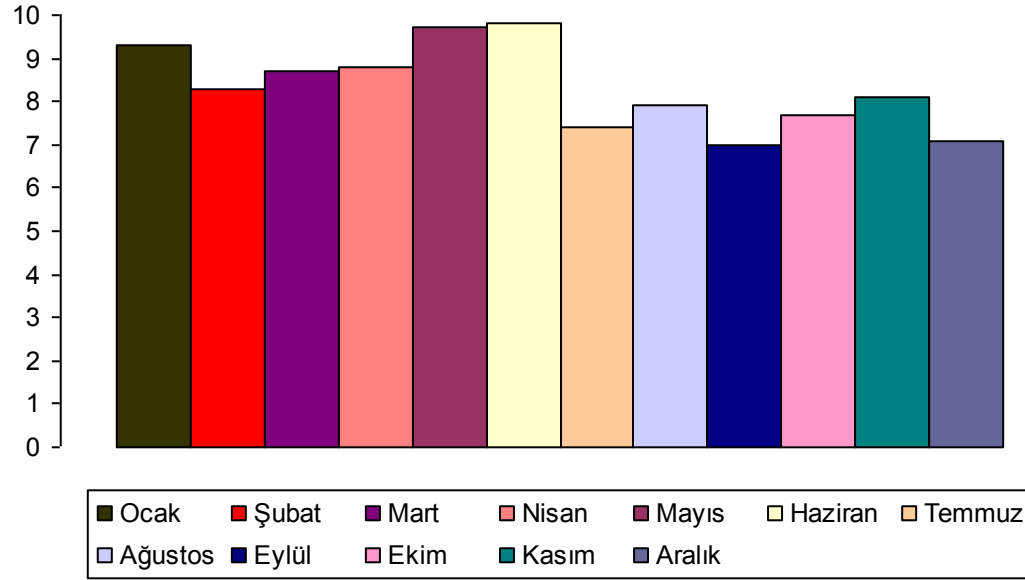
Şekil 1. Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Yıllara Göre Dağılımı

Gazetelere yansıyan silahlı şiddet olaylarının aylara göre dağılımına bakıldığında anlamlı bir farklılık bulunmadığı göze çarpsa da İlkbahar ve yaz aylarında artış yaşandığı gözlenmektedir. Yaşanan şiddet olaylarında diğer bir yüksek dağılım ise Ocak ayına aittir.

Verilerden anlaşılacağı üzere, silahlı şiddet olayları daha çok ilkbahar ve yaz aylarında artış göstermektedir. Sıcakların artmasıyla birlikte insanların şiddete olan eğilimi arasındaki ilişkiyi gösteren araştırmalar mevcuttur. Araştırmacılar, sıcak ve şiddet arasındaki ilişkiyi, insan vücudunun sıcaklara karşı stres hormonu salgıladığını, hormonal değişikliklerin meydana geldiğini ve bunlara bağlı olarak da agresif davranışların arttığını öne sürerek açıklamaya çalışmıştır. Bir başka açıklamaya göreyse, insanlar havaların ısınmasıyla birlikte dışarıda daha fazla zaman geçirmekte ve bu da şiddet olaylarının yaşanma riskini arttırmaktadır. Uzmanlara göre Aralık ve Ocak ayları adam öldürme suçları açısından bir istisnadır; adam öldürme suçu sıcak mevsimlerle birlikte bu iki ayda da yüksek oranda işlenmektedir (Siegel L., J. Criminology, 11. Baskı, Wadsworth: Belmont, s. 48).

Tablo 2: Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Aylara Göre Dağılımı

AY	f	%
Ocak	431	9,3
Şubat	386	8,3
Mart	404	8,7
Nisan	409	8,8
Mayıs	448	9,7
Haziran	454	9,8
Temmuz	343	7,4
Ağustos	367	7,9
Eylül	326	7,0
Ekim	357	7,7
Kasım	373	8,1
Aralık	327	7,1
TOPLAM	4625	100,0

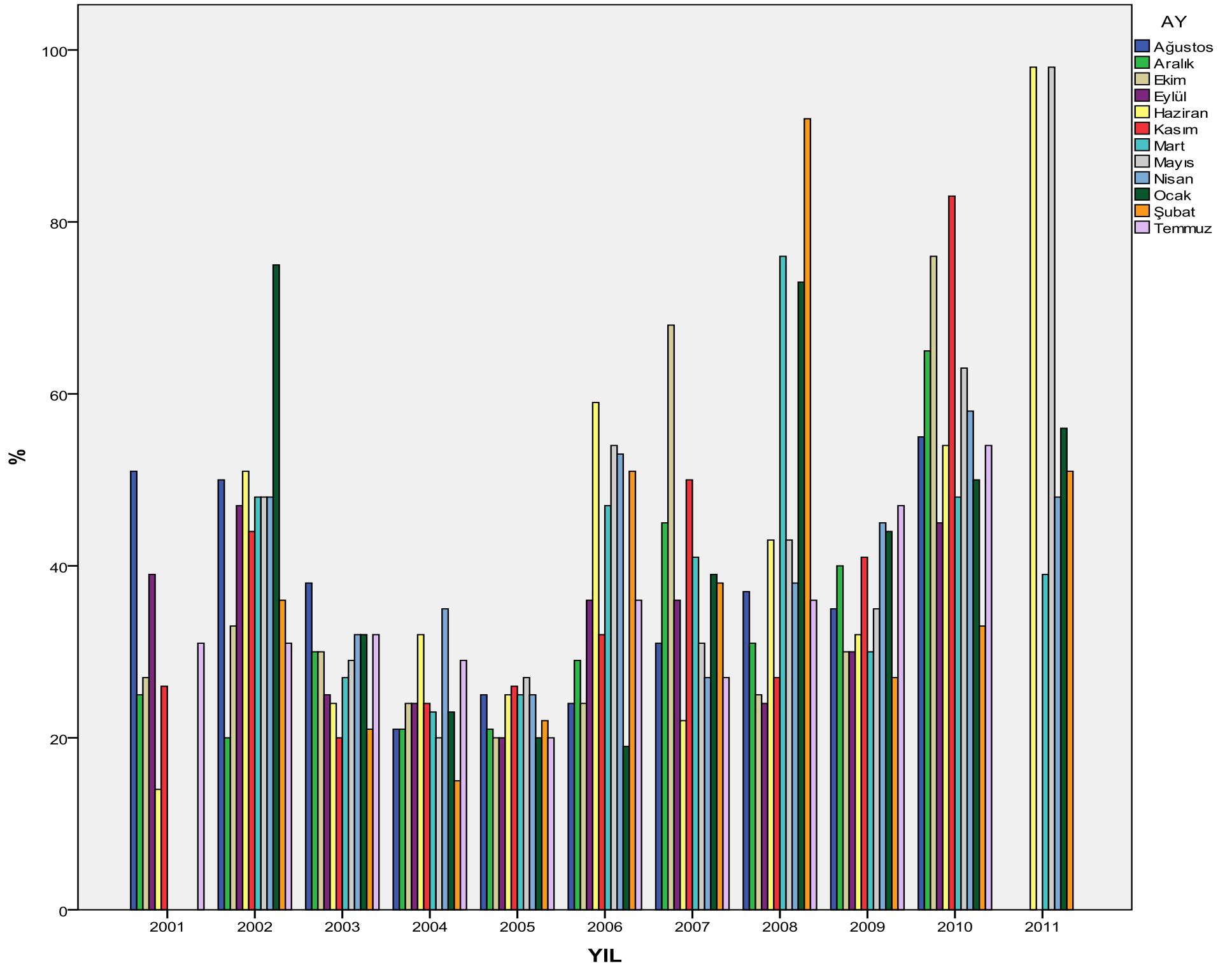

Şekil 2. Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Aylara Göre Dağılımı

Haziran – Aralık yılları arasındaki 7 aya ilişkin haberlerin analiz edildiği 2001 yılında en yüksek %23,9 oranıyla **Ağustos** ayında silahlı şiddet olayının yaşandığı görülmektedir. 2002 yılında %14,1 oranıyla en sık **Ocak** ayında silahlı şiddet olayları yaşandığı görülmüştür; bunu %9,6 oranıyla **Haziran** ayı takip etmektedir. 2003 yılında en sık %11,2 oranıyla **Ağustos** ayında yaşanan silahlı şiddet olaylarını %9,4 oranıyla **Ocak ve Temmuz** ayları izlemektedir. 2004 yılının **Nisan** ayında %12 oranıyla silahlı şiddet olaylarının en yüksek seviyeye geldiği görülmektedir. 2004 yılının en fazla silahlı şiddet olayının yaşandığı diğer ayı ise %11 oranıyla **Haziran**'dır. 2005 yılında %9,8 oranıyla en fazla **Mayıs** ayında silahlı şiddet olayı yaşandığı görülmektedir. Mayıs ayını takiben %9,4 oranıyla **Kasım** ayı gelmektedir. 2006 yılının **Haziran** ayı %12,7 oranıyla en sık silahlı şiddet olayının yaşandığı aydır; Haziran ayını takiben %11,4 oranıyla **Nisan** ayı 2. Sırada yer almaktadır. **Ekim** ayı %14,9 oranıyla 2007 yılının en sık silahlı şiddet olaylarının yaşandığı ayı olmuştur; Ekim'i takiben **Kasım** ayı %11 oranıyla 2. Sırada yer almaktadır. 2008 yılında %16,9 oranıyla **Şubat** ayı silahlı şiddet olaylarının en sık meydana geldiği ay olarak görülmektedir. Şubat ayını ise %13,9 oranıyla **Mart** ayı izlemektedir. 2009 yılının en sık silahlı şiddet olayı %10,8 oranıyla **Temmuz** ayna aittir; bunu silahlı şiddet olaylarının oranının %10,3 olduğu **Nisan** ayı takip etmektedir. 2010 yılında ise en sık %12,1 oranıyla **Kasım** ayı; bunu takiben de %11,1 oranıyla **Ekim** ayında şiddet olaylarını yaşandığı görülmektedir. 2011 yılına gelindiğinde ise ilk 6 aylık dönemde en sık %25,1 oranıyla **Mayıs ve Haziran** aylarında silahlı şiddet olaylarının yaşandığı gözlenmektedir.

Tablo:3 Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Ay ve Yıllara Göre Dağılımı

		YIL & AY													
		AY												Toplam	
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık		
YIL	2001	Frekans	0	0	0	0	0	14	31	51	39	27	26	25	213
		%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	6,6%	14,6%	23,9%	18,3%	12,7%	12,2%	11,7%	100,0%
	2002	Frekans	75	36	48	48	48	51	31	50	47	33	44	20	531
		%	14,1%	6,8%	9,0%	9,0%	9,0%	9,6%	5,8%	9,4%	8,9%	6,2%	8,3%	3,8%	100,0%
	2003	Frekans	32	21	27	32	29	24	32	38	25	30	20	30	340
		%	9,4%	6,2%	7,9%	9,4%	8,5%	7,1%	9,4%	11,2%	7,4%	8,8%	5,9%	8,8%	100,0%
	2004	Frekans	23	15	23	35	20	32	29	21	24	24	24	21	291
		%	7,9%	5,2%	7,9%	12,0%	6,9%	11,0%	10,0%	7,2%	8,2%	8,2%	8,2%	7,2%	100,0%
	2005	Frekans	20	22	25	25	27	25	20	25	20	20	26	21	276
		%	7,2%	8,0%	9,1%	9,1%	9,8%	9,1%	7,2%	9,1%	7,2%	7,2%	9,4%	7,6%	100,0%
	2006	Frekans	19	51	47	53	54	59	36	24	36	24	32	29	464
		%	4,1%	11,0%	10,1%	11,4%	11,6%	12,7%	7,8%	5,2%	7,8%	5,2%	6,9%	6,3%	100,0%
	2007	Frekans	39	38	41	27	31	22	27	31	36	68	50	45	455
		%	8,6%	8,4%	9,0%	5,9%	6,8%	4,8%	5,9%	6,8%	7,9%	14,9%	11,0%	9,9%	100,0%
	2008	Frekans	73	92	76	38	43	43	36	37	24	25	27	31	545
		%	13,4%	16,9%	13,9%	7,0%	7,9%	7,9%	6,6%	6,8%	4,4%	4,6%	5,0%	5,7%	100,0%
	2009	Frekans	44	27	30	45	35	32	47	35	30	30	41	40	436
		%	10,1%	6,2%	6,9%	10,3%	8,0%	7,3%	10,8%	8,0%	6,9%	6,9%	9,4%	9,2%	100,0%
	2010	Frekans	50	33	48	58	63	54	54	55	45	76	83	65	684
		%	7,3%	4,8%	7,0%	8,5%	9,2%	7,9%	7,9%	8,0%	6,6%	11,1%	12,1%	9,5%	100,0%
2011	Frekans	56	51	39	48	98	98	0	0	0	0	0	0	390	
	%	14,4%	13,1%	10,0%	12,3%	25,1%	25,1%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%	
Toplam	Frekans	431	386	404	409	448	454	343	367	326	357	373	327	4625	
	%	9,3%	8,3%	8,7%	8,8%	9,7%	9,8%	7,4%	7,9%	7,0%	7,7%	8,1%	7,1%	100,0%	

Şekil 3. Gazete Haberlerine Yansıyan Silahlı Şiddet Olaylarının Ay ve Yıllara Göre Dağılımı

II. SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARININ YAŞANDIĞI COĞRAFİ BÖLGEYE GÖRE DAĞILIM

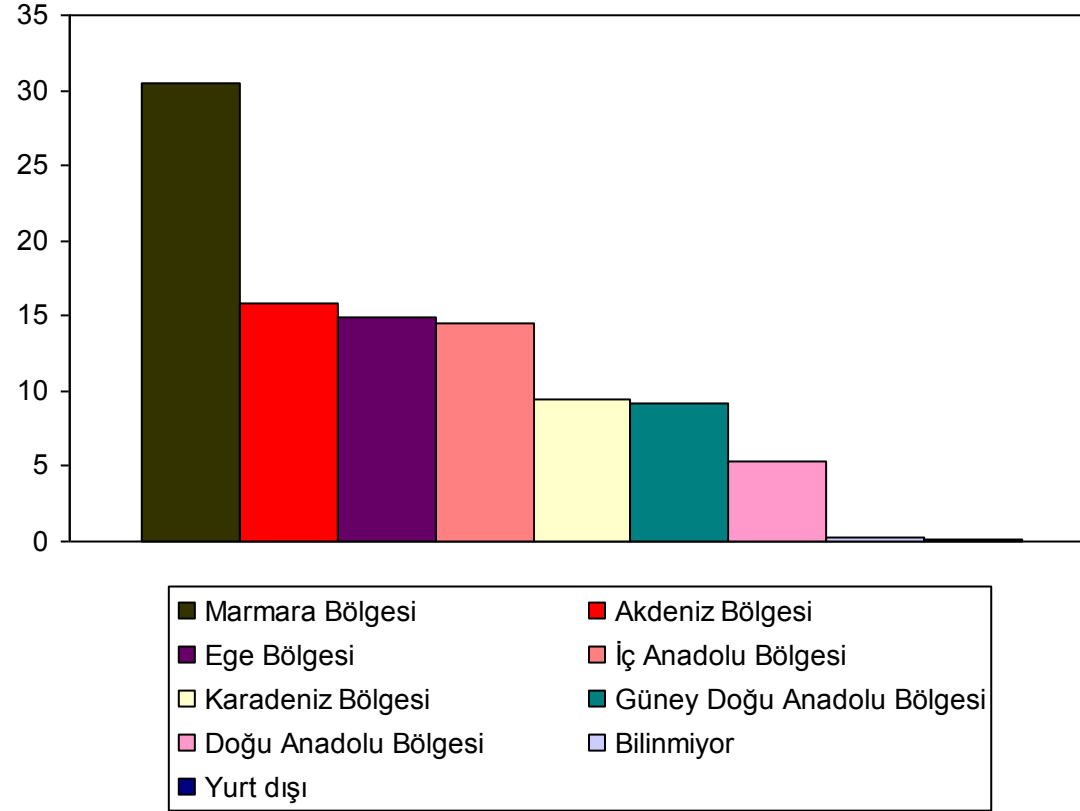
Verilere göre, silahlı şiddet olaylarının en fazla yaşandığı bölge %30,5 oranıyla Marmara Bölgesi'dir. Marmara Bölgesi'nde en fazla 827 olayla İstanbul ve 215 olayla Bursa illerinde silahlı şiddet olayı meydana gelmiştir. Marmara Bölgesi'ni %15,8 oranıyla Akdeniz Bölgesi izlemektedir. Bu bölgede ise en fazla 292 olayla Adana ve 155 olayla Antalya illerinde silahlı şiddet olayı yaşanmıştır. Akdeniz Bölgesini %14,9 oranıyla Ege Bölgesi takip etmektedir. Bu bölgede de silahlı şiddet olaylarının en fazla işlendiği il İzmir ve Muğla'dır. İç Anadolu Bölgesi %14,5 oranıyla silahlı şiddet olaylarında 4. sıradadır. Bu bölgemizde en çok 164 olayla Konya ve 163 olayla Ankara illerinde silahlı şiddet olayı meydana gelmiştir. Karadeniz Bölgesi % 9,4 oranıyla silahlı şiddet olaylarında 5. Sırada yer almaktadır. En çok 118 olayla Samsun ve 63 olayla Trabzon illerinde silahlı şiddet olayı meydana gelmiştir. %9,2 oranıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi silahlı şiddet olaylarında 6. Sırada yer almaktadır. Bu bölgede en çok 114 olayla Şanlıurfa ve 112 olayla Gaziantep illerinde silahlı şiddet olayı yaşandığı görülmektedir. Son sırada yer alan Doğu Anadolu Bölgesi'nde ise en fazla 42 olayla Van ve 39 olayla Malatya illerinde silahlı şiddet olayı yaşandığı görülmektedir.

Gazete haberlerine yansıyan silahlı şiddet olaylarına ilişkin elde edilen bu verilerin, gerek nüfus yoğunluğu gerekse haber kaynaklarına erişim imkânı ile ilişkili olduğu göz ardı edilmemelidir.

Tablo: 4 Silahlı Şiddet Olaylarının Yaşandığı Coğrafi Bölgeye Göre Dağılım

OLAYIN MEYDANA GELDİĞİ BÖLGE	f	%
Marmara Bölgesi	1411	30,5
Akdeniz Bölgesi	729	15,8
Ege Bölgesi	687	14,9
İç Anadolu Bölgesi	669	14,5
Karadeniz Bölgesi	436	9,4
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	426	9,2
Doğu Anadolu Bölgesi	245	5,3
Bilinmiyor	16	0,3
Yurt dışı	6	0,1
TOPLAM	4625	100

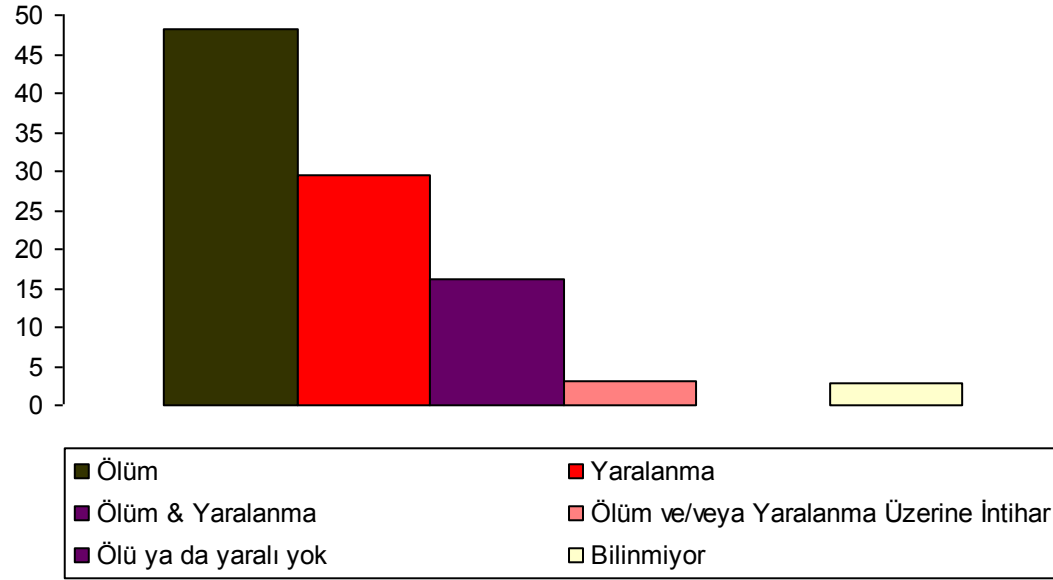
Şekil 4. Silahlı Şiddet Olaylarının Yaşandığı Coğrafi Bölgeye Göre Dağılım

III. SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARININ SONUCUNA İLİŞKİN DAĞILIM

Verilere göre, yaşanan silahlı şiddet olayı çoğunlukla (%48,3) maktul ya da maktullerin ölümüyle sonuçlanmıştır. %29,2 oranında mağdur ya da mağdurların yaralanmaları ile sonuçlanan olayları, %16,2 oranında hem ölüm hem de yaralanma ile sonuçlanan olaylar izlemektedir.

Tablo 5: Silahlı Şiddet Olaylarının Sonucuna İlişkin Dağılım

SONUÇ	f	%
Ölüm	2236	48,3
Yaralanma	1367	29,6
Ölüm & Yaralanma	747	16,2
Ölüm ve/veya Yaralanma Üzerine İntihar	139	3,0
Ölü ya da yaralı yok	2	0,0
Bilinmiyor	134	2,9
TOPLAM	4625	100

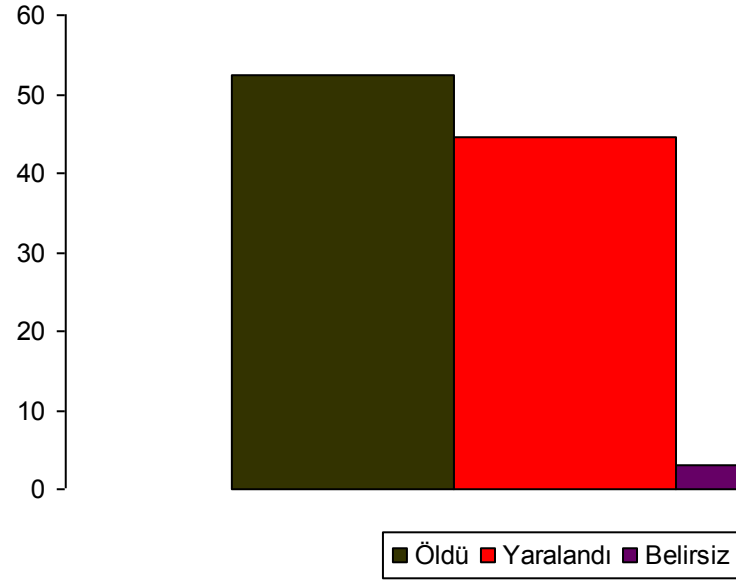
Şekil 5: Silahlı Şiddet Olaylarının Sonucuna İlişkin Dağılım

IV. SİLAHLI ŞİDDET OLAYININ MAĞDUR AÇISINDAN SONUCUNA İLİŞKİN DAĞILIM

Verilere göre yaşanan şiddet olaylarında toplam 7577 kişi mağdur olmuştur. Bu kişilerden %52,29'u hayatını kaybetmiş, %44,6'sı ise yaralanmıştır. Olayın sonucunda mağdurun durumuna ilişkin %3,1 oranında bilgi verilmemiştir. Veriler, silahlı şiddet olaylarının neden olduğu sonucun vahametini gözler önüne sermektedir. Yaşanan toplam 4625 olay içerisinde 3962 kişi hayatını kaybetmiş, 3382 kişi ise yaralanmıştır. Çoğu durumda kişisel olarak görünen meselelerin, sadece iki kişinin arasında halledilmediği, şiddetin olayın ortaya çıktığı mekânda bulunan kişileri de eklediği ve birçok olayda birden fazla mağdur olduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 6: Silahlı Şiddet Olayının Mağdur Açısından Sonucuna İlişkin Dağılım

OLAYIN SONUCUNDA MAĞDURUN DURUMU	f	%
Öldü	3962	52,3
Yaralandı	3382	44,6
Belirsiz	233	3,1
TOPLAM	7577	100

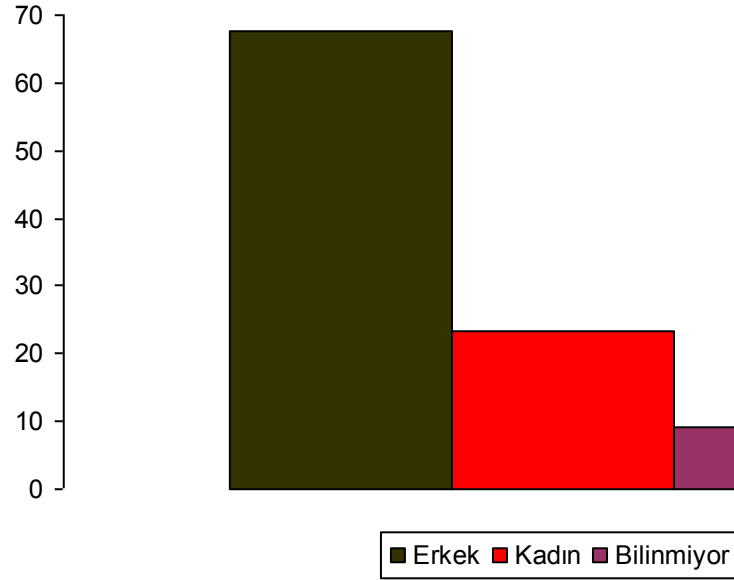
Şekil 6: Silahlı Şiddet Olayının Mağdur Açısından Sonucuna İlişkin Dağılım

VI. MAĞDURUN CİNSİYETİNE GÖRE DAĞILIM

Veriler, yaşanan şiddet olaylarında daha çok erkeklerin mağdur olduğunu göstermektedir.

Tablo 7: Mağdurun Cinsiyetine Göre Dağılım

CİNSİYET	f	%
Erkek	5111	67,5
Kadın	1776	23,4
Bilinmiyor	690	9,1
TOPLAM	<i>7577</i>	100

Şekil 7 Mağdurun Cinsiyetine Göre Dağılım

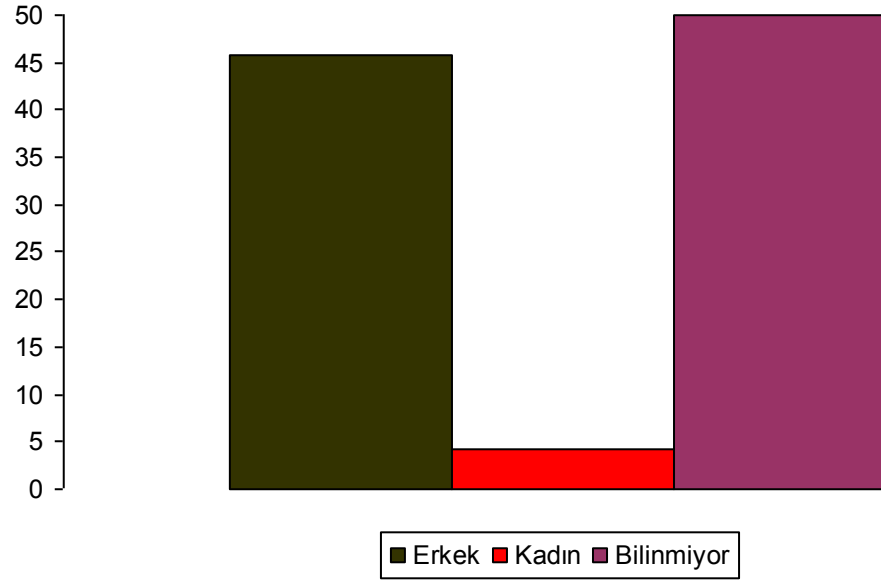
VII. FAİLİN CİNSİYETİNE GÖRE DAĞILIM

Gazete haberlerine ne yazık ki failin cinsiyetine ilişkin bilgiler yansımadığından dolayı, bu değişkene ilişkin veri %50,0 oranında karanlıkta kalmıştır. Bunun sebebi elbette fail ya da faillerin suç sonrası yakalanması ve bunun haber kaynaklarına ulaşmaması ya da fail ya da faillerin yakalanamamasıdır. Ancak TÜİK (Türk İstatistik Kurumu)'in Adalet İstatistiklerinden görülen odur ki, erkeklerin işledikleri öldürme, yaralama, gasp gibi şiddet içerikli suçlar ile ateşli silahlar ve bıçaklar ile ilgili suçlardan dolayı hapis cezası ile cezalandırılmaları ve bir ceza infaz kurumuna girme oranları kadınlardan daha yüksektir¹.

Tablo 8: Failin Cinsiyetine Göre Dağılım

CİNSİYET	f	%
Erkek	3548	45,7
Kadın	334	4,3
Bilinmiyor	3874	50,0
TOPLAM	7756	100

¹ Bu kanaate ilişkin verilere www.tuik.gov.tr adresinden Adalet İstatistikleri kısmı, Cezaevine Giren Hükümlü İstatistikleri alt başlığından ulaşılabilir.

Şekil 8: Failin Cinsiyetine Göre Dağılım

VIII. FAİL ve MAĞDUR ARASINDAKİ İLİŞKİYE GÖRE DAĞILIM²

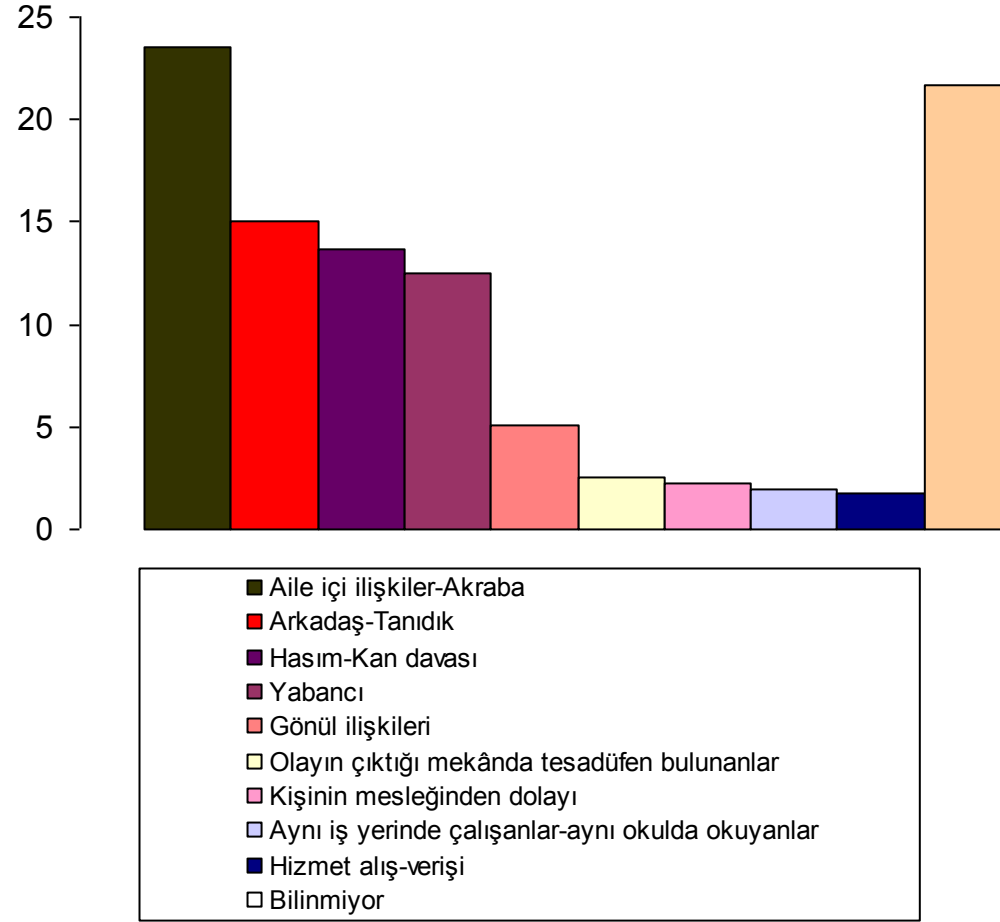
Fail ve mağdur arasındaki ilişki, gazete haberlerinde betimlendiği şekline sadık kalınarak 9 kategoriye ayrılmıştır. Aile içi ilişkiler-akrabalık ilişkisi deyiminden çekirdek aile üyeleri ve amca, dayı, hala gibi kan bağına dayalı akrabalık ilişkileri anlaşılmalıdır. Araştırma bulgularına göre, silahlı şiddet olayı içerisinde yer alan fail ve mağdur arasındaki ilişki türünün %23,5'i bu kategoriye girmektedir. Arkadaş-tanıdık deyiminden, fail ve mağdurun arasında daha önceki bir tanışıklığa dayanan kişiler anlaşılmalıdır. Araştırma bulgularına göre silahlı şiddet olayının aktörleri %15 oranında arkadaşdır ya da daha önceden birbirlerini tanıyan kişilerdir. Daha önceden kan davası ya da başka bir sebepten ötürü husumeti bulunan kişilerin oranı ise %13,7 olarak hesaplanmıştır. Araştırma bulgularına göre mağdurların %12,5'i kendilerini yaralayan ya da öldüren kişilerle olayın hemen öncesi karşılaşmışlardır; bu kimselerin daha öncesine dayanan bir tanışıklığı bulunmamaktadır diğer bir deyişle bu kimseler birbirleri için “yabancı” statüsündedir. Genellikle ani başlayan bir tartışma (trafikte tarafların birbirleriyle tartışması, bir mekanda bulunan kimselerin ani bir tartışmaya başlaması gibi) sonucu gerçekleşen silahlı şiddet olaylarının mağdurları ve faileri arasındaki ilişki ile bir başka suçun işlenmesi esnasında ilk defa karşılaşan fail ve mağdur arasındaki ilişkiler bu kategoriye sokulmuştur. Gönül ilişkileri deyiminden eski sevgili, aldatılan eş, metres gibi ilişki türleri anlaşılmalıdır. Bulgular, silahlı şiddet olayının aktörleri arasındaki ilişkinin %5,1'inin bu kategoride yer aldığını göstermektedir. Olayın çıktığı mekanda tesadüfen bulunanlar kategorisi ise olaydan tamamen ilgisiz, sadece tesadüf eseri o mekanda olduğu için yaralanan ya da hayatını kaybeden kimseleri kapsamaktadır. Araştırma verilerine göre, mağdurların %2,5'i yanlış zamanda, yanlış yerde buldukları için hayatlarını kaybetmiş ya da yaralanmışlardır. Bazı gazete haberlerinde mağdurun ya da failin, güvenlik görevlisi ya da kolluk kuvvetleri mensubu bir kimse ile silahlı şiddet olayında yer aldığı belirtilmektedir. Bu nedenle bu ilişki türü de ayrı bir kategori olarak yer almış ve kişinin mesleğinden ötürü kaynaklanan bir ilişki durumu betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırma bulguları, bu kategoriye giren ilişki türünün dağılımını %2,2 olarak vermektedir. Aralarındaki ilişkinin aynı iş yerinde ya da aynı okulda okumaktan doğduğunu belirten gazete haberleri karşısında bu ilişki türünün arkadaş-tanıdıktan ziyade ayrı bir kategoride

² Araştırmada 201 intihar vakası olduğundan dolayı, mağdur sayısı burada 7376 olarak hesaplanmıştır.

değerlendirilmesi gerektiği uygun görülmüştür. Araştırma bulgularına göre, aynı iş yerinde çalıştığı ya da aynı okulda okuduğu ve aralarındaki ilişkinin yalnızca mekansal benzerlikten kaynaklandığı bu ilişki türünün oranı %2'dir. Hizmet alışverişi kategorisine daha önceden birbirini tanımayan ancak müşteri-hizmet sağlayıcı ya da satıcı statüsünde olan kimseler anlaşılmalıdır (Mağaza ya da restaurant çalışanı gibi). Araştırma bulgularına göre, fail-mağdur arasındaki ilişki türlerinden %1,8'i bu gruba girmektedir. Ne yazık ki gazete haberleri fail ve mağdur arasındaki ilişkiyi çoğunlukla belirtmemiştir. Bu nedenle fail-mağdur arasındaki ilişkinin %21,7'si "bilinmeyen" olarak karanlıkta kalmıştır.

Tablo 9. Fail ve Mağdur Arasındaki İlişkiye Göre Dağılım

FAİL ve MAĞDUR ARASINDAKİ İLİŞKİ	f	%
Aile içi ilişkiler-Akraba	1735	23,5
Arkadaş-Tanıdık	1101	15,0
Hasım-Kan davası	1013	13,7
Yabancı	923	12,5
Gönül ilişkileri	379	5,1
Olayın çıktığı mekânda tesadüfen bulunanlar	183	2,5
Kişinin mesleğinden dolayı	162	2,2
Aynı iş yerinde çalışanlar-aynı okulda okuyanlar	143	2,0
Hizmet alış-verişi	134	1,8
Bilinmiyor	1603	21,7
TOPLAM	7376	100

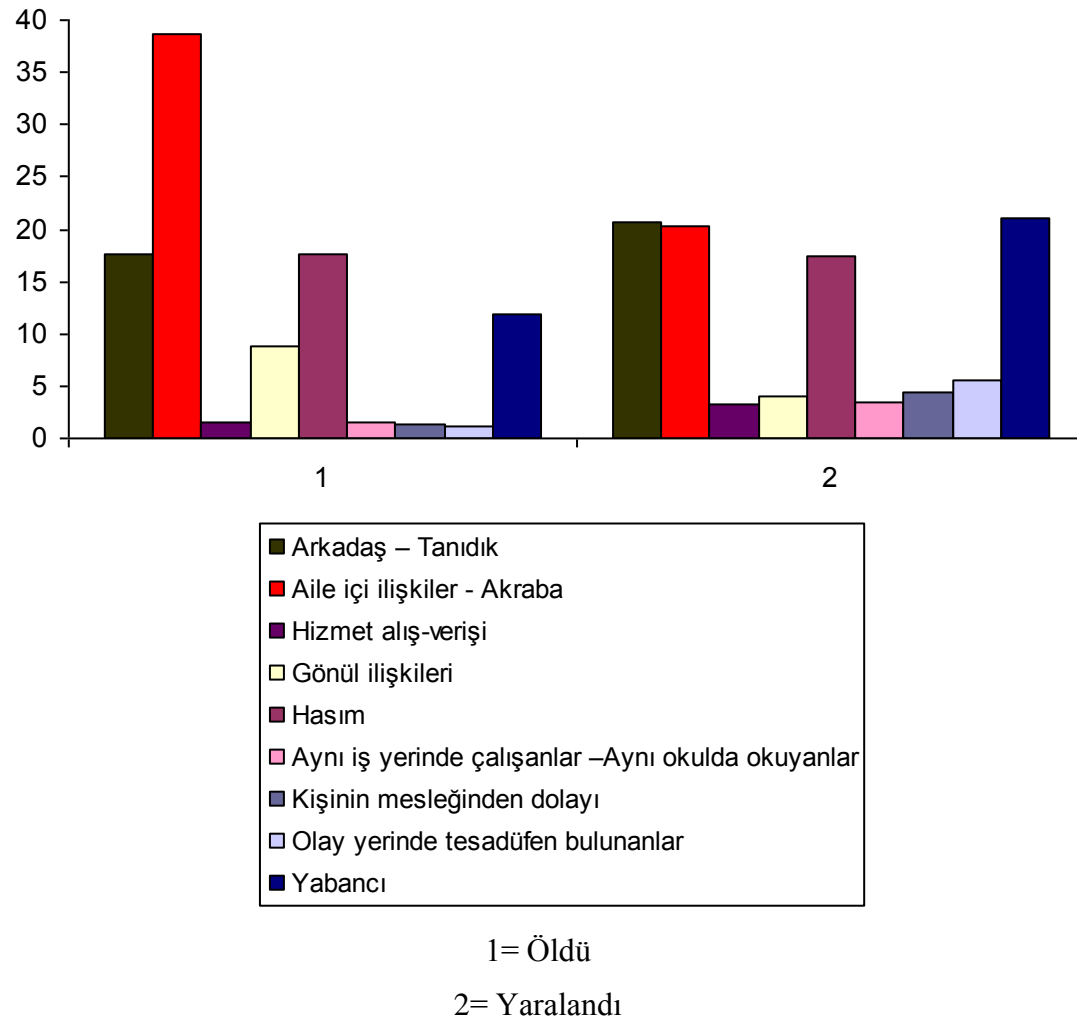
Şekil 9. Fail ve Mağdur Arasındaki İlişkiye Göre Dağılım

Fail-mağdur arasındaki ilişkinin bilindiği ve olayın mağdur açısından sonucunun bilindiği durumlar arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırma bulgularına göre, silahlı şiddet olayı sonucu hayatını kaybeden maktullerin %38,6'sı aileden birisi ya da bir akrabası tarafından öldürülmüştür. %17,6 oranıyla hayatını kaybeden maktulleri ise hasımları diğer bir deyişle öncesine dayalı mevcut bir anlaşmazlığı olan kişiler öldürmüştür. Yine %17,6 oranında kişinin hayatına ise bir arkadaşları ya da bir tanıdıkları tarafından son verilmiştir. Hayatını kaybeden maktullerin %11,8'i ise kendilerini öldüren kişileri tanımamaktadır. Olayın sonucunda yaralanan mağdurların %21,1'i kendilerini yaralayan kişiyi tanımamaktadır; diğer bir deyişle kendilerini yaralanan kişiler onlar için yabancıdır. Yaralanan mağdurların %20,7'si arkadaşları ya da tanıdık bir kimse tarafından; %20,2'si ise aileden birisi ya da bir akrabası tarafından yaralanmıştır.

Tablo 10. Olayın Mağdur Açısından Sonucuna Göre Fail-Mağdur Arasındaki İlişki

FAİL-MAĞDUR ARASINDAKİ İLİŞKİ	OLAYIN MAĞDUR AÇISINDAN SONUCU			
	ÖLDÜ		YARALANDI	
	f	%	f	%
Arkadaş – Tanıdık	540	17,6	549	20,7
Aile içi ilişkiler - Akraba	1184	38,6	536	20,2
Hizmet alış-verişi	45	1,5	86	3,2
Gönül ilişkileri	271	8,8	107	4,0

Hasım	541	17,6	459	17,4
Aynı iş yerinde çalışanlar –Aynı okulda okuyanlar	47	1,5	94	3,5
Kişinin mesleğinden dolayı	43	1,4	116	4,4
Olay yerinde tesadüfen bulunanlar	36	1,2	146	5,5
Yabancı	362	11,8	555	21,1
TOPLAM³	3069	100	2648	100

Şekil 10. Olayın Mağdur Açısından Sonucuna Göre Fail-Mağdur Arasındaki İlişki

³ Fail Mağdur arasındaki ilişkinin bilinmediği durumlar sebebiyle toplam maktul ve yaralanan sayısı örtüşmemektedir.

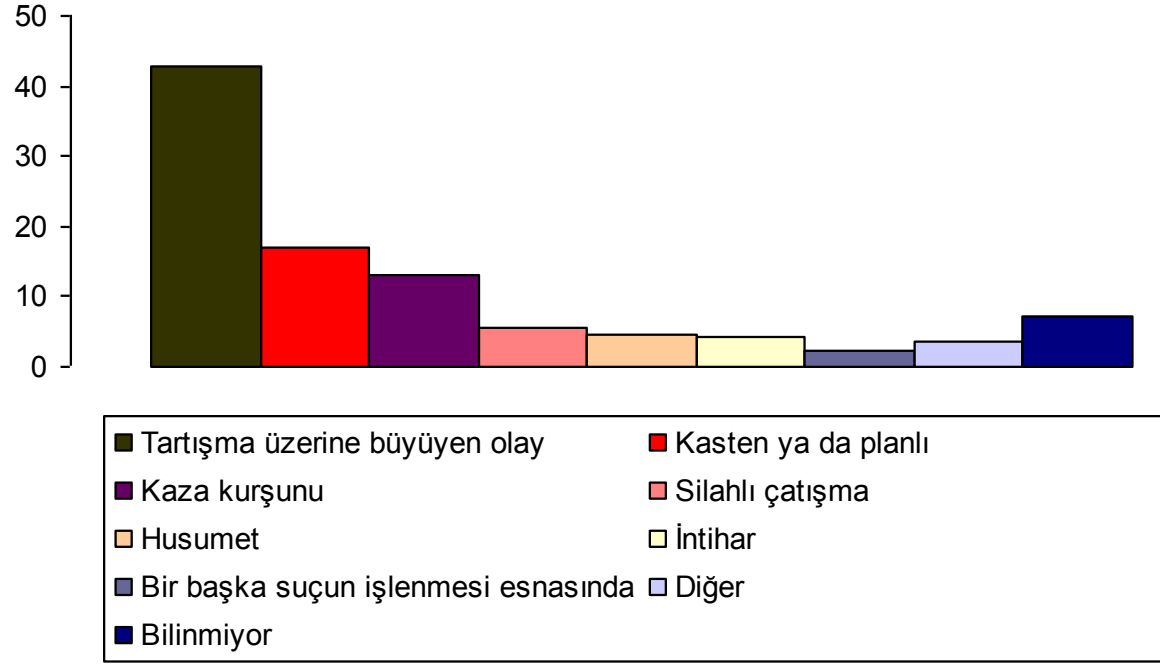
IX. OLAYIN NİTELİĞİNE/CEREYAN ETMESİNE NEDEN OLAN FAKTÖRLERE İLİŞKİN DAĞILIM⁴

Araştırma bulgularına bakıldığında, olayın cereyan etmesine neden olan faktörlerin başında, %42,68 oranıyla aniden başlayan tartışma geldiği görülmektedir. Olayların %16,91'i kasten ya da planlıdır. Kasten ya da planlı olduğu belirtilen olaylardan 28'i töre sebebiyle meydana gelmiştir. Her 100 kişiden 13'ü kaza kurşunu sebebiyle hayatını kaybetmiş ya da yaralanmıştır. Husumet sebebiyle cereyan eden olayların oranı %4,60'dır. Fail ve mağdur arasındaki ilişkiye göre, kan davası gibi geçmişe dayalı husumeti olan kişilerin oranının %13,73 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla buradan, aralarında anlaşmazlık olan ancak tartışma üzerine silahlı şiddet olayına dönüşen durumlar olduğu sonucunu çıkartmak mümkündür. Bu kategorideki "husumet", yalnızca fail ve mağdur aralarındaki mevcut anlaşmazlık sebebiyle silahlı şiddet olayının meydana gelmesi gibi anlaşılmalıdır. Gazete haberlerine yansıyan silahlı şiddet olaylarının %2,38'i intiharı, %2,38'i ise gasp gibi bir başka suçun işlenmesi esnasında meydana gelen olayları içermektedir.

Tablo 11: Olayın Niteliğine/Cereyan Etmesine Neden Olan Faktörlere İlişkin Dağılım

	f	%
Tartışma üzerine büyüyen olay	1974	42,7
Kasten ya da planlı	782	16,9
Kaza kurşunu	601	13,0
Silahlı çatışma	249	5,4
Husumet	213	4,6
İntihar	201	4,3
Bir başka suçun işlenmesi esnasında	110	2,4
Diğer	168	3,6
Bilinmiyor	327	7,1
TOPLAM	4625	100

⁴ Gazete haberlerini analiz ederken belki de en zor olan kısım, olayın ortaya çıkmasına cereyan eden faktörleri kategorize etmektir. Bunun birinci sebebi, olayı edindiği bilgiler çerçevesinde yorumlayan habercinin verdiği bilgileri en objektif biçimde betimleyebilmek ve olayın özünü bir sınıfa sokabilmektir. Diğer yandan gazete haberlerinin analiz edilmesinde, diğer bir deyişle okunmasında ve yorumlanmasında, araştırmacının öznel yorumlarının da olayın sınıflandırılmasına etki etme riski bulunmaktadır. Örneğin önceki husumetten kaynaklanan bir anlaşmazlıktan dolayı aniden çıkan bir tartışma sonucu cereyan eden olayın "Husumet" ya da "Tartışma üzerine büyüyen olay" kategorisine girip girmeyeceği ikileminin yanlış sonuçlara götürme riski her zaman vardır ve bu ikilem herhangi bir olayı kategorize etme eğilimi içerisinde olan tüm araştırmaların en büyük sorunsalıdır. Ayrıca, gazete haberlerinin olayın sebebini doğru ve net yansıtmayı yansıtmadığı da ayrı bir sorundur. Silahlı şiddet olaylarını gazete haberlerini inceleyerek analiz etme amacıyla olan bu çalışmada, yapılan bu sınıflandırma ilktir ve bu sınıflandırma biçiminin ileriki çalışmalar için yol gösterici olma niteliğinde olmasının yanı sıra geliştirilmesine de ihtiyaç vardır.

Şekil 11: Olayın Niteliğine/Cereyan Etmesine Neden Olan Faktörlere İlişkin Dağılım

X. OLAYIN NİTELİĞİNE/CEREYAN ETMESİNE SEBEP OLAN FAKTÖRE GÖRE OLAYIN SONUCUNA İLİŞKİN DAĞILIM

Tartışma üzerine büyüyen olayların daha çok %54,2 oranıyla hem yaralanma hem de ölüm ile sonuçlandığı görülmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere, tartışma sonucu olayda birden fazla mağdurun yer alma riski büyümekte ve sonuçta bir olayda hem yaralanan hem de ölen taraflar bulunmaktadır. Kaza kurşunu sonucu meydana gelen şiddet olaylarının daha çok :%18,6 oranıyla yaralanma ile sonuçlandığı görülmektedir. Silahlı çatışmada ise %10,0 oranında en sık hem ölüm hem de yaralanma ile olayların sonuçlandığı görülmektedir.

Tablo 12: Olayın Niteliğine/Cereyan Etmesine Sebep Olan Faktöre Göre Olayın Sonucuna İlişkin Dağılım

OLAYIN NİTELİĞİNE/CEREYAN ETMESİNE SEBEP OLAN FAKTÖR	OLAYIN SONUCU											
	Yaralanma		Ölüm		Ölüm ve yaralanma birlikte		Öldürme ve/veya yaralama üzerine intihar		Ölü ya da yaralı yok		Bilinmiyor	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Tartışma üzerine büyüyen olay	651	47,6	841	37,6	405	54,2	74	53,2	0	0	3	2,2
Kasten ya da planlı	165	12,1	482	21,6	100	13,4	33	23,7	0	0	2	1,5
Kaza kurşunu	254	18,6	303	13,5	42	5,6	1	0,7	1	50	0	0
Silahlı çatışma	85	6,2	85	3,8	74	10,0	2	1,4	0	0	3	2,2
Husumet	47	3,4	111	5,0	50	6,7	3	2,2	1	50	1	0,7
İntihar	20	1,5	59	2,6	6	0,8	2	1,4	0	0	114	85,2
Bir başka suçun işlenmesi esnasında	38	2,8	60	2,7	12	1,6	0	0	0	0	0	0
Diğer	55	4,0	64	2,9	30	4,0	14	10,1	0	0	5	3,7
Bilinmiyor	52	3,8	231	10,3	28	3,7	10	7,3	0	0	6	4,5
TOPLAM	1367	100	2236	100	747	100	139	100	2	100	134	100

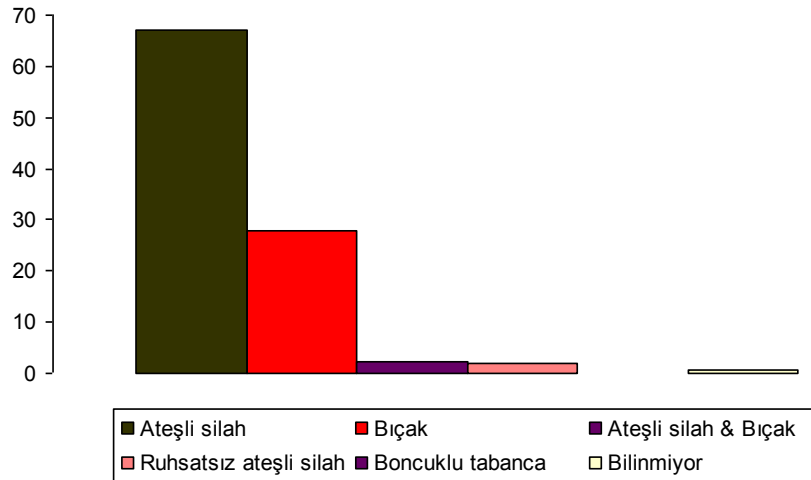
XI. OLAYDA KULLANILAN SİLAHIN TÜRÜNE GÖRE DAĞILIM

Gazetelere yansıyan silahlı şiddet olaylarında %67 oranıyla en fazla ateşli silah kullanıldığı görülmektedir. Ateşli silahların içerisinde tabanca, pompalı tüfek, av tüfeği gibi çeşitler bulunmaktadır ancak bu silah türleri ayrı ayrı kategorize edilmemiş tek bir başlık halinde “ateşli silah” olarak değerlendirilmiştir. Yaşanan şiddet olaylarında en sık kullanılan diğer bir silah türü ise bıçaktır. Olaylarda, %2,2 oranında hem ateşli silahın hem de bıçağın kullanıldığı görülmektedir. Haberlerde 91 ateşli silahın ruhsatsız olduğu özellikle belirtilmiştir. Ancak bu diğer ateşli silahların ruhsatlı olduğu anlamına gelmemektedir. 1 olayda ise oyuncak olarak satılan “boncuklu tabanca”nın kullanıldığı görülmektedir. Bu veri, kolaylıkla elde edilen bu oyuncakın o kadar da masum olmadığını göstermektedir.

Mağdur-fail arasındaki ilişkiye göre kullanılan silahın türü arasındaki dağılıma da bakılmıştır. Tesadüfen olay mekanında bulunan masum kişilerin %93,0 oranıyla ateşli silahın kullanıldığı olayda hayatını kaybettiği ya da yaralandığı görülmektedir. Öncesine dayalı husumeti olan “Hasım” kategorisindeki kişiler tarafından ateşli silah kullanımı, %79,5 oranıyla ikinci sırada gelmektedir. Aile içi ilişkiler ve akrabalık sınıfına giren ilişki türü ile birbirleriyle daha önce tanışıklığı bulunmayan “Yabancı” sınıfına giren ilişki türünde ruhsatsız silahın diğer ilişki türlerine nazaran daha sık kullanıldığı göze çarpmaktadır. İlişki türleri içerisinde bir tek aynı okulda okuyan veya aynı iş yerinde çalışan kişilerin %61,4 oranıyla ateşli silahtansa daha çok bıçak kullandığı görülmektedir.

Tablo 13. Olayda Kullanılan Silahın Türüne Göre Dağılım

SİLAH	FREKANS	%
Ateşli silah	3101	67,0
Bıçak	1294	28,0
Ateşli silah & Bıçak	103	2,2
Ruhsatsız ateşli silah	91	2,0
Boncuklu tabanca	1	,0
Bilinmiyor	35	0,8
TOPLAM	4625	100

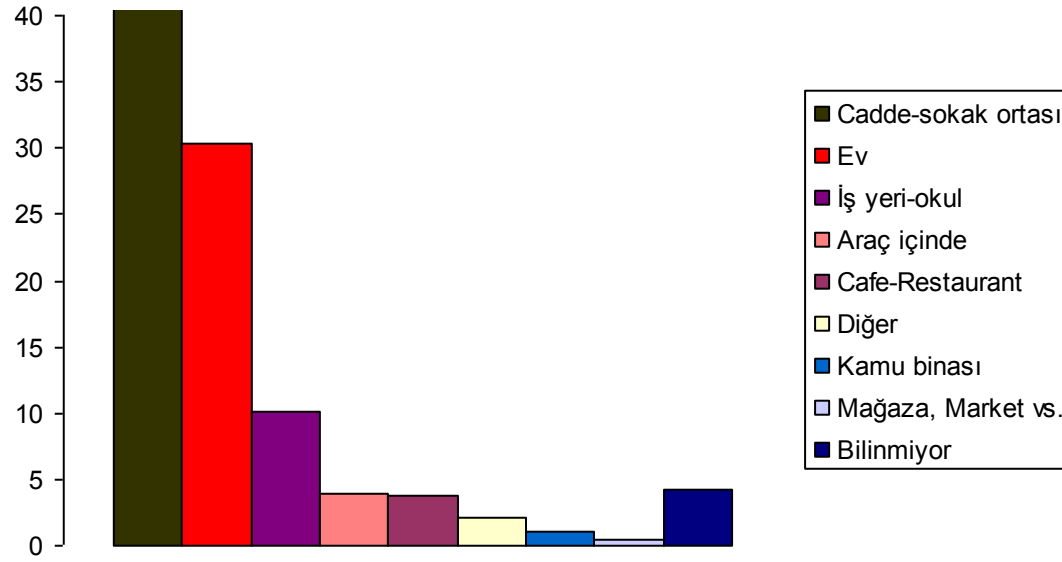
Şekil 12. Olayda Kullanılan Silahın Türüne Göre Dağılım

XII. SİLAHLI ŞİDDET OLAYLARININ OLAY YERİNE GÖRE DAĞILIMI

Araştırma bulguları silahlı şiddet olaylarının daha çok %44,2 oranıyla cadde-sokak ortası gibi olayla ilgisi olmayan kişilerin açık hedef olabileceği yerlerde gerçekleşmektedir. Olay yerine göre dağılımda ikinci sırada ise %30,4 oranıyla fail ya da mağdurun evi gelmektedir. Bir iş yerinde ya da okulda cereyan eden olayların oranı ise %10,1'dir. Cadde-sokak gibi diğer insanların da hedef olabileceği diğer mekanlar olan cafe, restaurant, pastane, bar gibi mekanların oranı %3,7 iken, karakol mahkeme gibi kamu binalarının oranı %1,1 olarak saptanmıştır.

Tablo 14: Silahlı Şiddet Olaylarının Olay Yerine Göre Dağılımı

OLAY YERİ	FREKANS	%
Cadde-sokak ortası	2042	44,2
Ev	1406	30,4
İş yeri-okul	468	10,1
Araç içinde	179	3,9
Cafe-Restaurant	169	3,7
Diğer	99	2,1
Kamu binası	49	1,1
Mağaza, Market vs.	18	,4
Bilinmiyor	195	4,2
TOPLAM	4625	100

Şekil 13: Silahlı Şiddet Olaylarının Olay Yerine Göre Dağılımı

SONUÇ

Gazete haberlerine yansıyan silahlı şiddet olaylarının analiz edilmesine dayanan bu çalışma, şiddet olaylarının 2001 yılından günümüze kadar geçen süreçte artış içerisinde olduğunu göstermektedir. Yaşanan şiddet olayları çoğunlukla ani başlayan tartışmalar sonucu gerçekleşmekte ve bireyler daha çok tanıdıkları kişilerin hayatını sonlandırmakta ya da yaralanmalarına sebebiyet vermektedir. Silah, özellikle de ateşli silahlar, ne yazık ki hala sorun çözmede bireylerin anlık öfkesine yenilerek kullandıkları birer araç olmaya devam etmektedir. Silahlı şiddet olaylarının yaşandığı mekânlar arasında, olayla ilgisi bulunmayan bireylerin açık hedef olduğu cadde-sokak gibi mekânların ilk sırada yer alması da olayın vahametini gözler önüne sermektedir; şiddet olayları yalnızca tartışan kişileri etkilememekte, aynı zamanda masum bireylere de zarar vermektedir.

Bireylerin problem çözmede etkili iletişim yollarını kullanmasından çok, sorunu şiddetle çözme eğilimi içerisinde olduğu araştırma bulgularından anlaşılmaktadır. Ateşli silahların kolaylıkla elde edilmesi, dükkânlarda satılan ve kullanılması yasak olan bıçakların herkese açık olması ne yazık ki bireylerin problemlerini iletişimle çözmek yerine silah kullanarak çözme eğilimini arttırmada rol oynamaktadır. Oyuncak olarak satılan silahlar bile, çocukların şiddeti kanıksamasına ve normalleşmesine sebebiyet vermektedir. Silahlara, oyuncak olsa dahi, bireylerin kolaylıkla erişim imkânı bulunmaması gereklidir.

Araştırma bulgularının bize sağladığı en önemli bilgi, aslında silahın tanıdıklar arasında başlayan tartışmalarda daha çok kullanıldığıdır. Buradan çıkartılması gereken sonuç ise, sorunun ancak köküne inerek çözülebileceğidir. Bireyler etkili iletişim yöntemleri yerine, sorunlarını şiddetle ve silahla çözme eğilimi içerisinde olduğu müddetçe ne yazık ki bireysel silahsızlanma kampanyaları beklediği başarıya ulaşamayacaktır. Bireylere, en güçlü silahın iletişim olduğu inancı aşılmalı ve çocukluk yıllarından başlayarak etkili iletişim becerileri çocuklara kazandırılmaya çalışılmalıdır. Bireysel silahsızlanmada devletin her kurumuna düşen görev elbette vardır; ancak görünen o ki Milli Eğitim Bakanlığı bu görevlerden en büyüğünü üstlenmelidir. İlköğretim döneminden hatta okul öncesi dönemden başlayarak çocuklara, kendilerini iyi ifade edebilmeleri, öfkelerine hâkim olabilmeleri ve sorunlarına yıkıcı değil yapıcı çözümler bulabilmeleri doğrultusunda sosyal iletişim becerileri dersleri verilmelidir.